

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

1 (2)

2009-08-19

511-8642-08

Enligt sändlista

Fastställande av skötselplan för naturreservatet Örsjär i Östhammar kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Uppsala län fastställer med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken, bifogad skötselplan (bilaga 1) för naturreservatet Örsjär i Östhammar kommun.

Redogörelse för ärendet

Länsstyrelsen i Uppsala län beslutade den 1976-06-17 beslutade bildande av naturreservatet Örsjär. Enligt 3 § förordningen om områdesskydd, ska den beslutande myndigheten fastställa en skötselplan för varje naturreservat. Enligt Naturvårdsverkets riktlinjer (handbok 2003:3) bör beslutsmyndigheten löpande se över skötselplanernas aktualitet och revidera vid behov.

Under 2009 har Länsstyrelsen utarbetat ett förslag till ny skötselplan för naturreservatet Örsjär. Förslaget till ny skötselplan sändes ut på remiss den 25 maj. Svar har inkommit från Skärgårdsstiftelsen, Skogsstyrelsen (ingen erinran), Upplands Ornitologiska Förening samt Sveriges geologiska undersökning. Länsstyrelsen har tagit del av samtliga skrivelser och framförda synpunkter har beaktats och i huvudsak inarbetats i skötselplanen. Skärgårdsstiftelsen anser att enskilda arter fått för stor del av plandelen. Länsstyrelsen menar att den största tyndpunkten lagts på att skydda och bevara värdefulla biotoper. De arter som angivits skötsel och bevarandemål är prioriterade och omfattas antingen av åtgärdsprogram, bevarandeplan eller är karaktärsarter för de värdefulla biotoperna i området, därför har det ansetts viktigt att ta upp dessa i plandelen.

Beslutet kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet. Se bilaga 2.

I den slutliga handläggningen har deltagit naturvårdsdirektör Yvonne Aldentun, beslutande och naturvårdshandläggare Sandra Thunander, föredragande.

Yvonne Aldentun
Naturvårdsdirektör

Sandra Thunander
Naturvårdshandläggare

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

2 (2)

2009-08-19

Dnr: 511-8642-08

Bilagor

1. Skötselplan för naturreservatet Örskär
2. Hur man överklagar

SÄNDLISTA

Upplands ornitologiska förening, box 59, 75 103 Uppsala

Naturskyddsföreningen i Uppsala län, Lägerhyddsvägen 2, Hus 38, 752 37
Uppsala

Entomologiska föreningen i Uppland, c/o Evolutionsmuséets zoologiska
avdelning, Villavägen 9, 752 36 Uppsala

Uppsala svampklubb, 752 40 UPPSALA

Evolutionsbiologiskt centrum, Uppsala universitet, Norbyvägen 18D, 752 36
Uppsala

Institutionen för naturvårdsbiologi, SLU, Box 7070, 750 07 Uppsala

Skogsstyrelsen Region Svea, Portalgatan 2B, 754 23 Uppsala

Sveriges Geologiska Undersökning, Box 670, 751 28 Uppsala

Riksantikvarieämbetet, Kulturmiljöavdelningen, Landskapsenheten, Box 5405,
114 84 Stockholm

Upplandsstiftelsen, Box 26074, 750 26 Uppsala

Östhammar kommun, Box 66, 742 21 Östhammar

Östhammars naturskyddsförening, 742 91 Östhammar

Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län, Box 7696, 103 94 Stockholm

Skötselplan för naturreservatet

Örskär

Östhammars kommun

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för ÖRSKÄR

2009-08-19

BILAGA 1
2(32)

Dnr. 511-8642-08
Dossier: 0382-02-021

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SKÖTSELPLANENS SYFTE	3
SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL	3
BESKRIVNINGSDDEL	4
Administrativa data	4
Föreskrifter utöver reservatsbeslut	5
Naturvärdesbedömningar	6
Allmän beskrivning	6
Historisk och nuvarande markanvändning	7
Områdets bevarandevärden	8
Biologiska värden	8
Kultuhistoriska värden	13
Värden för friluftslivet	13
Prioriterade bevarandevärden	14
Beskrivning av byggnader	14
Referenser	16
Publicerade skrifter	16
Opublicerade skrifter	16
Kartmaterial	16
Muntliga uppgifter	16
PLANDEL	17
Övergripande skötsel	17
Beskrivning, bevarandemål och föreskrifter för skötsel	17
Bränder	28
Vägar (inklusive vägdiken), stigar och ledningar	28
Byggnader och andra anläggningar	28
Upplag m.m.	28
Stängsel och staket.....	28
Rensning av diken	28
Vassröjning.....	28
Jakt och fiske	28
Fauna- och floravård.....	28
Fornlämningar	28
Kulturlämningar.....	28
UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER	28
UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL	28
SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER	28
BILAGOR.....	28

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 -19 52 01 E-POST: lansstyrelsen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

SKÖTSELPLANENS SYFTE

Skötselplanen avser främst att ge anvisningar om bevarande av naturreservatets värden. Planens mål är långsiktiga medan åtgärdsförslagen avser en kortare period, ca 10 år. Skötselplanen ska således med bevarat syfte kunna justeras vid behov. Förslag till ändring av planen ska underställas länsstyrelsen för godkännande och fastställande.

SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL

Syftet med reservatsbildningen är att:

Reservatets syfte är att för framtiden bevara öns karaktär av skärgårdsö, föga berörd av modern exploatering. Öns naturvärden ska bevaras och de stora möjligheterna till naturupplevelser, rekreation och rörligt friluftsliv tillvaratas.

Skötseln av naturreservatet ska leda till att:

- Bevara den äldre primärskogen, värdefulla örtrika ängsmarker och strandängar, våtmarker och öppna vattensamlingar samt strandmiljöer och grunda vikar och laguner,
- andelen gamla, grova eller senvuxna träd bevaras eller ökar och att värdefulla grova och vidkroniga träd står relativt fritt,
- livsmiljöer för hotade och missgynnade arter bevaras och förstärks,
- allmänhetens möjligheter till naturupplevelser och friluftsliv stimuleras och, i den mån det inte strider mot bevarandeintressen, underlättas genom enkla anordningar.

BESKRIVNINGSDDEL

Administrativa data

Naturreservatets namn:	Örskär
RegDOS ID:	2002166
Beteckning enligt Natura 2000:	SE0210228
Kommun:	Östhammar
Församling:	Gräsö
Fastigheter:	Norrboda 1:142, 2:22 samt Gräsö 1:36
Markägare:	Skärgårdsstiftelsen samt privata
Förvaltare:	Skärgårdsstiftelsen
Fastighetsanknutna rättigheter:	Inga kända enligt fastighetsregistret
Lägesbeskrivning:	Reservatet är beläget ca 20 km N om Öregrund och norr om Gräsö. Läget framgår av bifogad översiktskarta, se bilaga A.
Gräns:	Området har markerats med heldragen linje på bifogad reservatskarta, bilaga B.
Koordinat i rikets nät (RT90):	x = 6614300; y = 1642100
Fastighetskarta (Ekonomisk karta):	138 28 Örskär och 138 38 Skvatudden
Terrängkarta (Topografisk karta):	13I Österlövsta SO
Naturgeografisk region:	Östersjökusten med skärgårdar (25)
Area - reservatet:	Totalt 484,4 hektar, varav landareal ca 318 ha
Area – Natura 2000:	Totalt 483.3 hektar

./B

Markslag och naturtyp:
(ungefärliga arealer)

Barrdominerad, produktiv skog på fastmark, äldre än 100 år	ca 40 ha
Hällmarkstallskog, äldre än 100 år	ca 190 ha
Löv- och blandsumpskog (exkl. tallmosse)	ca 6 ha
Öppen myrmark (extremrikkärr)	ca 1 ha
Öppen myrmark (fattig-medel-rikkärr)	ca 6 ha
Bergimpediment	ca 70 ha
Vatten, hav inkl. bladvass och strandvegetation	ca 155 ha
Öppna gölar, avsnörda från havet	ca 2 ha
Öppen havsstrandäng (inkl. klippor och skär)	ca 1 ha
Lövrika, igenväxande f.d. inägor, slåttermark	ca 5 ha
Hävdad f.d. inäga, t.ex. ängsmark och f.d. åker	ca 6 ha ha
Övrig mark	ca 2 ha

Naturtyper enligt Natura 2000:

Laguner (1150)*	5 ha
Vegetationsklädda havsklippor (1230)	0 ha
Skär och små öar i Östersjön (1620)	31,1 ha
Havsstrandängar av Östersjötyp (1630)*	x ha
Slätterängar i låglandet (6510)	3,4 ha
Rikkärr (7230)	x ha
Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7140)	6,5 ha
Lövsumpskog (9080)*	0 ha
Västlig taiga, undergrupp hällmarkstallskog (9014) *	213,5 ha
Västlig taiga, undergrupp barrblandskog (9015) *	31,8 ha

* Prioriterad naturtyp enligt EU:s habitatdirektiv

Föreskrifter utöver reservatsbeslut

Örskär utgör Natura 2000-område enligt miljöbalken (MB) 7 kap 27 §. Enligt MB 7 kap 28a § ska åtgärder som eventuellt kan skada området anmälas till Länsstyrelsen och tillstånd måste ges från Länsstyrelsen eller annan högre myndighet innan åtgärden får utföras.

Örskär ingår även i ett område klassat som riksintresse för naturvård (1992) samt kulturmiljövård (1997) och är därmed skyddat enligt MB 3 kap 6 §. Vidare gäller särskilda bestämmelser för fritidsbebyggelse och vissa anläggningar i området enligt MB 4 kap 4 §.

Örskär har ett utökat strandskydd, enligt 7 kap 13-15 §§, d.v.s. 300 m på land och i vatten.

2009-08-19

Dnr. 511-8642-08
Dossier: 0382-02-021

Vattenområdet, som ingår i reservatet, utgör riksintresse för fiske och är skyddat enligt MB 3 kap 5 §.

Fridlysta arter är fridlysta enligt artskyddsförordningen (2007:845).

Fasta fornlämningar är skyddade enligt 2 kap lagen om kulturminnen m.m.

Naturvärdesbedömningar

Reservatet ingår i ett större område av riksintresse för naturvården (del av objekt NRO18, "Gräsö-Singöområdet"). I värdeomdömet omnämns bland annat områdets relativa orördhet, marina värden och det oexploaterade, sammanhängande, grunda skärgårdsområdet. Huvudkriterier för riksintresset är områden med framstående exempel på landskapstyper och naturtyper, väsentligen opåverkade områden, särpräglade områden, samt områden med rik flora och fauna samt med sällsynta naturtyper och hotade arter.

Skärgårdsnaturskog är en prioriterad biotoptyp enligt strategin för formellt skydd av skog i Uppsala län (2006). Reservatet ingår (enligt samma strategi) som en del i värdetrakten Norra Gräsö.

Reservatet ingår som ett objekt i länets naturvårdsprogram (1987), Örskär (82.17) som bedöms tillhöra klass 1 (högsta naturvärde). I Länsstyrelsens motivering framhålls betydelsen av hållmarkstallskogen, örtrika partier, samt djur- och fågellivet.

Åtgärdsprogram för hotade arter

Arter inom reservatet som omfattas av åtgärdsprogram för hotade arter är, gölgroda, större vattensalamander och havsörn.

Allmän beskrivning

Reservatet ligger knappt 20 km norr om Öregrund och omedelbart norr om Gräsö. Örskär är en låglänt och flack ö som till stora delar upptas av hållmarker, framför allt längs stränderna men även centralt. Ön har ett exponerat läge i Bottenhavet och de flacka klippstränderna är utsatta för vågor och vind och de är därför relativt kala och den vegetation som finns är anpassad efter dessa förhållanden. I de nordvästra delarna sluttar stränderna brant ned, medan de sydöstra delarna har grunda stränder med grunda och vassrika vikar (laguner), örtrika havsstrandängar samt flacka och kala klippstränder med uppstickande grynnor och skär.

Skogarna på Örskär domineras av gamla hållmarkstallskogar med gamla, senvuxna tallar. På de lite rikare moränstråken och i slänter och svackor finns även örtrika blandskogar. Det äldre trädskiktet är oftast ganska glest eftersom skogen tidigare användes för plockhuggning och skogsbete. När betet upphörde blev skogen sakta

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för ÖRSKÄR

2009-08-19

BILAGA 1
7(32)

Dnr. 511-8642-08
Dossier: 0382-02-021

tätare, genom naturlig föryngring av främst tall och gran. På många ställen, bland annat vid de myrar som tidigare slåtrats, finns gamla inägor som numera är mer eller mindre under igenväxning. Flera öppna inägor med ängar och f.d. åkrar finns fortfarande centralt på ön, bland annat vid Maren.

På Örskär finns även många öppna gölar, hållkar, kärr och våtmarker i svackor och sänkor i skog och berg. Några våtmarker är igenväxande, medan andra fortfarande är helt eller delvis öppna och har en typisk myrvegetation. Flera våtmarker är omväxlande med både fattiga, intermediära och på några ställen även rika partier med bland annat korvskorpionmossa, majviva, ängsnycklar och kärrknipprot. Många våtmarker på ön är under igenväxning av bland annat vass, sedan hävden upphört.

Historisk och nuvarande markanvändning

De första delarna av ön kom upp ur havet ca 1000 e. Kr. Örskär användes länge huvudsakligen som utmark av bönderna på Gräsö. Sannolikt fanns inga bofasta på Örskär före fyrens tillkomst under 1680-talet. Under mitten av 1800-talet ökade befolkningen snabbt tack vare att några jordbrukare och fiskare bosatte sig på ön. Under senare hälften av 1800-talet var antalet bofasta närmare 70 personer. Inägorna låg vid fyren, Maren, Björkhagen samt vid Alarängsviken. Här fanns slåttermark, hamlade träd och mindre åkermarker. Även de flesta våtmarker och strandängar slåtrades sannolikt. Djuren fick beta på utmarken, "på skogen". Skogen tillhandahöll även timmer och brännved. Förlisningen av en båt från Gräsö kyrka mot Örskär, vid juletid för 130 år sedan, påverkade ön påtagligt. Många av de vuxna Örskär-öborna var med på båten och samtliga drunknade. Stora delar av befolkningen lämnade ön de följande åren och snart fanns bara fyrfpersonalen kvar. På 1950-talet upphörde jordbruket helt när de sista betesdjuren försvann.

Fortfarande finns många spår från tiden när Örskär brukades i form av öppna eller igenväxande inägor, hamlade träd, spärrgreniga träd i skogar som tidigare varit halvöppna betesskogar, gamla hölador och andra lämningar i form av åkerrösen, stenmurar m.m. Vid Maren, Ramsviksåkern och Björkhagen finns inägor som fortfarande är öppna och har kvar sin ursprungliga kulturprägel, med gamla hölador, torpargrunder, odlingsrösen, stenmurar, små f.d. åkerplättar, ängsmarker och lundartade bryn med gamla spärrgreniga träd, hamlade träd och buskar. När betet upphörde på 1950-talet lämnades markerna för igenväxning. Hävden återupptogs i början av 1970-talet på några av inägorna genom slåtter och bete. Utanför reservatet, närmare fyren och Björkhagen, sköts kulturmarkerna i ett samarbete mellan privata markägare (fritidshusägare) och en djurhållare med hemvist på norra Gräsö.

Reservatsområdet började förvärfvas år 1967 av Skärgårdsstiftelsen. Delar av området avsattes som reservat år 1969. 1993 kompletterades reservatet men Norrboda 2.22.

Områdets bevarandevärden

Biologiska värden

(Arter med prioriterat bevarandevärde är understrukna.)

Norra Roslagskusten har mycket höga naturvärden och förekomst av många sällsynta och hotade arter. Reservatet utgör en representativ och viktig del av detta landskap. Örskär har en hög artrikedom och förekomst av många krävande, missgynnade och hotade arter, främst tack vare en småskalig markanvändning, skogar med gamla träd, en kalkrik jordmån samt strändernas varierande topografi med såväl exponerade hållmarker som skyddade vikar och laguner. Här finns stora förutsättningar att långsiktigt bevara missgynnade, hotade och krävande arter knutna till sådana naturmiljöer.

Hitintills är 24 rödlistade arter och ytterligare 26 signalarter (arter som indikerar skogsmiljöer med höga naturvärden) påträffade inom området. Om tillfälligt observerade fåglar och flyttfåglar skulle vara medtagna, skulle dock listan bli betydligt längre. Av de hotade arterna är 7 arter sårbara (VU på rödlistan) och resten missgynnade (NT på rödlistan). Arter inom reservatet som omfattas av åtgärdsprogram för hotade arter är, gölgroda, större vattensalamander och havsörn. Dessa arters biotopkrav är beskrivna i nedanstående text.

Örskär är en av Upplands viktigaste sträck- och rastlokal under flyttider, med stora mängder sjöfågel, rovfåglar och småfåglar av många olika arter. I synnerhet är sträcket av i Norrland häckande trastar och finkar betydande. Under flyttid har många sällsynta och hotade arter observerats och Örskär är en av de platser i Uppland där man har störst chans att se dessa fåglar under flytten. Av de 268 påträffade fågelarterna på Örskär är 71 rödlistade. Under flyttid har till exempel vaktel, turturduva, härfågel, höksångare och sommargylling observerats. Bland de mer anmärkningsvärda observationerna kan brunsångare, videsångare, mongolpiplärka, sibirisk pipelärka, sibirisk järnsparv, svarthakad buskskvätta, större skrikörn och biätare nämnas. Havsörn häckar regelbundet på ön och syns ofta kring ön. Havsörnen kräver gamla grova träd för sin häckning och relativ orördhet kring häckningsplatsen. Även den övriga häckfågelfaunan är intressant med arter som gravand, skedand, roskär, större strandpipare, trädlärka, skärpiplärka, gransångare, lundsångare, mindre flugsnappare, stenskvätta, törnskata, hämpling och rosenfink. Bergfink och gråsiska häckar ungefär vart 10 år. På skär vid Björskärsskatan och Svartglo finns ett par kolonier med silvertärna som är livskraftiga. Dessa erbjuder viktigt skydd för änder och vadare som häckar ibland dem. Till exempel roskär, skedand, gravand och större strandpipare, återfinns ofta under häckningstid i dessa kolonier. Flera fåglar som främst är knutna till gamla skogar har rapporterats häcka på ön, bland annat tjäder, mindre flugsnappare, tretåig hackspett, spillkråka, mindre hackspett och större korsnäbb. Nattskärna har tidigare häckat på ön och populationen är livskraftig på Gräsö och bedöms därför kunna komma tillbaka till Örskär.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för ÖRSKÄR

2009-08-19

BILAGA 1
9(32)

Dnr. 511-8642-08

Dossier: 0382-02-021

Det mest uppmärksammade faunainslaget är annars förmodligen gölgrodan som leker i öns många tjärnar, kärr, hållkar och avsnörda havsvikar. Denna groda är beroende av små, solöppna, fiskfria vatten, ofta nyligen avsnörda vikar. I Sverige finns den endast längs med Nordupplands kust och den är klassad som sårbar, VU, på den nationella rödlistan. Den svenska populationen av gölgroda har utvecklats isolerat och avviker genetiskt och morfologiskt från populationer i övriga länder där den förekommer och det är därför viktigt att arten bevaras i Sverige. Arten är känslig för igenväxning och torrläggning av lekvatten. Större vattensalamander är en art som är upptagen i Natura 2000, i art- och habitatdirektivet. Dessa groddjur behöver för sin fortplantning små till medelstora, permanenta fiskfria vattensamlingar, t.ex. kärr, tjärnar och hållkar. Lekvattnet bör vara solbelyst och ha ett pH som inte understiger 5. Det bör även ligga i närheten av en fuktig skog eftersom arten övervintrar under murkna trädstammar, stubbar och mossbeklädda stenar. Arten är känslig för skogsbruk, försurning, markavvattning eller andra störningar i lekvattnet så som inplantering av fisk eller igenväxning. Blodigel är en globalt rödlistad art och nationellt rödlistad som NT – missgynnad har ungefär samma krav på sin miljö som större vattensalamander.

De gamla slåttermarkerna har bitvis fortfarande en ganska rik hävdgynnad flora, med till exempel kattfot, gråbinka, backnejlika, fältmalört, gulmåra, ängsskära, darrgräs, majviva, jungfrulin, svartkämpar, mandelblom och vildlin. På dessa ängsmarker finns även en rik marksvampsflora med många kalk- och hävdgynnade hagvaxskivlingar, som t.ex. ängsvaxskivling, papegojvaxskivling, småvaxskivling, stinklerskivling, olivjordtunga och luktvaxskivling (varav de tre sista är NT på rödlistan). På inägnas slåttermarker återfinns en rik fjärilsfauna med bland annat slättergräsfjäril, klöverblåvinge, allmän metallvingesvärmare, jungfrulinfly och ängsnätfjäril (NT på rödlistan). På en torräng vid Alarängsviken har den hotade nejlikesäckmalen påträffats (sårbar, VU på rödlistan). Denna art är knuten till torrbackar med backnejlika. Flera andra sällsynta fjärilar som är knutna till torrbackar har påträffats vid denna torräng, bland annat klipparvmal och tvillingsmåstävmal. Lokalen är under igenväxning med bl.a. en och tall. På torrbackar strax utanför reservatet har flera rödlistade och sällsynta fjärilar påträffats, bland annat hylsnejlikesäckmal och kalkhållsdystermal (båda är sårbara, VU på rödlistan). Dessa fjärilar kan naturligtvis lika gärna finnas på lämpliga biotoper inne i reservatet. Örtrika ängsmarker och torrbackar är beroende av återkommande hävd, helst slåtter med efterföljande bete. Slåttern ska ske sent på säsongen så att de flesta ängsväxter har hunnit sätta frö.

Havsstrandängar finns främst vid Alarängsviken. Floran vid Alarängsviken präglas av arter som tål störningar och saltpåverkan till exempel strandveronika, salttåg, havsälting, ormtunga, gulkämpar, strandkrypa, strandaster, fackelblomster och slåtterblomma. Här finns även en intressant fjärilsfauna, bland annat har den sällsynta strandveronikamalen (rödlistad som NT) påträffats här. Denna art är helt knuten till strandveronika. Andra påträffade och sällsynta fjärilar som är knutna till strandängar är bland annat gulkämpesmåstävmal, sältingblomvecklare, tvåstrimmigt almott och brunaktig sikelvinge.

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 - 19 52 01 E-POST: lansstyrelsen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för
ÖRSKÄR

2009-08-19

BILAGA 1
10(32)

Dnr. 511-8642-08
Dossienr: 0382-02-021

Ett extremrikkärr, "Träsket", har en typisk flora med bland annat korvskorpionmossa, majviva, ängsnycklar och kärrknipprot. De flesta våtmarker på ön, både intermediära och rika, har en kraftig igenväxning av vass.

Många arter är knutna till gammal tallskog med gamla och solexponerade träd och med lång trädkontinuitet. På Örskär påträffas bland annat reliktbocken (rödlistad som NT) som är en skalbagge som är beroende av grovbarkiga tallar i solexponerade lägen. Spår efter reliktbock finns i barken på några gamla tallar på Örskär. Flera fåglar som främst är knutna till gamla skogar har rapporterats häcka på ön (se ovan).

Skyddsvärda arter:

Fåglar

<i>Anas clypeata</i>	skedand	NT
<i>Anthus petrosus</i>	skärpiplärka	
<i>Arenaria interpres</i>	roskarl	VU
<i>Carduelis cannabina</i>	hämpling	NT
<i>Carduelis flammea</i>	gråsiska	
<i>Carpodacus erythrinus</i>	rosenfink	NT
<i>Charadrius hiaticula</i>	större strandpipare	
<i>Dendrocygna minor</i>	mindre hackspett	NT
<i>Dryocopus martius</i>	spillkråka	F
<i>Ficedula parva</i>	mindre flugsnappare	NT F
<i>Fringilla montifringilla</i>	bergfink	
<i>Phylloscopus trochiloides</i>	lundsångare	VU
<i>Haliaeetus albicilla</i>	havssörn	NT F P
<i>Lanius collurio</i>	törnskata	NT F
<i>Lullula arborea</i>	trädlärka	F
<i>Melanitta fusca</i>	svärta	NT
<i>Oenanthe oenanthe</i>	stenskvätta	NT
<i>Picoides tridactylus</i>	tretåig hackspett	VU F
<i>Sterna arctica</i>	silvertärna	F
<i>Tadorna tadorna</i>	gravand	
<i>Loxia pytyopsittacus</i>	större korsnäbb	
<i>Phylloscopus collybita</i>	gransångare	
<i>Tetrao urogallus</i>	tjäder	F

Groddjur

<i>Rana lessonae</i>	gölgroda	VU P
<i>Triturus cristatus</i>	större vattensalamander	A P

Iglar

<i>Hirudo medicinalis</i>	blodigel	NT
---------------------------	----------	----

Skalbaggar

<i>Nothorhina punctata</i>	reliktbock	NT s
----------------------------	------------	------

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för
ÖRSKÄR

2009-08-19

BILAGA 1
11(32)

Dnr. 511-8642-08
Dossier: 0382-02-021

Fjärilar

<i>Acompsia subpunctella</i>	strandveronikemal	NT s
<i>Adscita statice</i>	allmän metallvingesvärmare	NT
<i>Agonopterix astrantiae</i>	sårläkeplattmal	
<i>Archinemapogon yildizae</i>	björksvampmal	
<i>Caryocolum petrophila</i>	klipparvmal	
<i>Coleophora adelogrammella</i>	hylsnejlikesäckmal	VU
<i>Coleophora dianthi</i>	nejlikesäckmal	VU
<i>Cryptoblabes bistriga</i>	tvåstrimmigt almott	
<i>Drepana curvatula</i>	brunaktig sikelvinge	
<i>Epirrhoe galiata</i>	mårefältmätare	
<i>Glaucopsyche alexis</i>	klöverblåvinge	
<i>Maniola jurtina</i>	slåttergräsfjäril	
<i>Melicta cinxia</i>	ängsnätfjäril	NT
<i>Monochroa inflexella</i>	kalkhällsdystermal	VU
<i>Phalonidia vectisana</i>	sältingblomväktare	
<i>Phytometra viridaria</i>	jungfrulinfly	
<i>Scrobipalpa diffluella</i>	tvillingsvåstämval	
<i>Scrobipalpa samadensis</i>	gulkämpesmåstämval	
<i>Hesperia comma</i>	silversmygare	NT

Kärlväxter

<i>Actea spicata</i>	svart trolldruva	s
<i>Brachypodium sylvaticum</i>	lundskäfting	s
<i>Carex buxbaumii</i>	klubbstarr	
<i>Corallorhiza trifida</i>	korallrot	§, s
<i>D. incarnata ssp cruenta</i>	blodnycklar	§
<i>D. maculata ssp fuchsi</i>	skogsnycklar	§
<i>Dactylorhiza incarnata</i>	ängsnycklar	§
<i>Dactylorhiza latifolia</i>	Adam och Eva	§
<i>Dianthus barbatus</i>	backnejlika	
<i>Epipactis helleborine</i>	skogsknipprot	§, s
<i>Epipactis palustris</i>	kärrknipprot	§
<i>Goodyera repens</i>	knärot	§, s
<i>Gymnadenia conopsea</i>	brudsporre	§
<i>Hammarbya paludosa</i>	myggblomster	§
<i>Hepatica nobilis</i>	blåsippa	s
<i>Hippophae rhamnoides</i>	havtorn	
<i>Triglochin maritimum</i>	havssälting	
<i>Lathyrus vernus</i>	vårärt	s
<i>Primula farinosa</i>	majviva	
<i>Lactarius lignyotus</i>	myskmadra	s
<i>Listera cordata</i>	spindelblomster	§, s
<i>Listera ovata</i>	tvåblad	§, s
<i>Microstylis monophyllos</i>	knottblomster	VU §
<i>Neottia nidus-avis</i>	nästrot	§, s

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för ÖRSKÄR

2009-08-19

BILAGA 1
12(32)

Dnr. 511-8642-08
Dossier: 0382-02-021

<i>Ophioglossum vulgatum</i>	ormtunga	
<i>Paris quadrifolia</i>	ormbär	s
<i>Plantago maritima</i>	gulkämpar	
<i>Platanthera bifolia</i>	nattviol	§
<i>Platanthera chlorantha</i>	grönvit nattviol	§
<i>Roegneria canina</i>	lundelm	s
<i>Samolus valerandii</i>	bunge	
<i>Sanicula europea</i>	sårläka	s
<i>Serratula tinctoria</i>	ängsskära	
<i>Viola mirabilis</i>	underviol	s

Lavar

<i>Chaenotheca chlorella</i>	kornig nållav	s
<i>Cyphelium inquinans</i>	sotlav	s

Svampar

<i>Camarophyllopsis foetens</i>	stinklerskivling	NT	s
<i>Gloeoporus taxicola</i>	blodticka		s
<i>Microglossum olivaceum</i>	olivjordtunga	NT	s
<i>Hygrocybe ceracea</i>	spröd vaxskivling		s
<i>Hygrocybe conica s.l.</i>	toppvaxskivling		s
<i>Hygrocybe insipida</i>	småvaxskivling		s
<i>Hygrocybe pratensis</i>	ängsvaxskivling		s
<i>Hygrocybe psittacina</i>	papegojvaxskivling		s
<i>Hygrocybe quieta</i>	luktvaxskivling	NT	s
<i>Hygrocybe virginea</i>	vit vaxskivling		s
<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	ullticka		s
<i>Phellinus pini</i>	tallticka		s

Teckenförklaring:

- F = Arten omfattas av EU:s fågeldirektiv
A = Arten omfattas av EU:s art- och habitatdirektiv
s = Signalart enligt Skogsstyrelsen 2005
§ = Arten är fridlyst i Sverige
P = Arten omfattas av ett åtgärdsprogram för hotade arter

Hotkategori i Sverige enligt rödlistan år 2005:

CR = Critically endangered	Akut hotad
EN = Endangered	Starkt hotad
VU = Vulnerable	Sårbar
NT = Near threatened	Missgynnad
DD = Data deficient	Kunskapsbrist

Geovetenskapliga värden

Reservatsområdet har en småkuperad och ganska flack topografi. Berg i dagen dominerar och stora och sammanhängande hållmarker täcker området. Moräntäcket

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 -19 52 01 E-POST: lansstyrelsen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för ÖRSKÄR

2009-08-19

BILAGA 1
13(32)

Dnr. 511-8642-08
Dossier: 0382-02-021

är ofta tunt och av moig typ, men det finns även flera mindre förekomster med grusiga jordarter. Den moiga moränen har en relativt jämn fördelning mellan olika fraktioner och den är ofta lerig med en lerhalt som varierar mellan 5-15%. Block- och stenhalten är låg till måttlig. Andelen ordovicisk kalksten är hög och andelen kalksten är 20-40% i moränen. Denna kalk ger upphov till en örtrik och kalkgynnad flora med kärlväxter och marksvamp.

I berggrundens svackor finns många torvmarker, huvudsakligen kärr, men även några mindre mossepartier. Några av kärren eller delar av kärren är kalkpåverkade rikkärr.

Området har relativt nyligen frilagts från vatten, vilket medför att det fortfarande finns kalk i de översta jordlagren och att de grunda vattensamlingarna inte fyllts med gytta. Dessa faktorer har betydelse för områdets speciella flora och fauna.

Berggrunden i området består av yngre, jämnkornig, grård till rödgrå granit och pegamit. Reservatets nordliga delar finns ett öst-västligt stråk av djupgrönsten. I söder har påträffats inneslutningar av metasedimentära/metavulkniska bergarter samt "urkalksten".

Kulturhistoriska värden

I området finns flera kulturlämningar, främst i form av rester av gamla hölador, åkerrösen, murar samt enstaka grunder.

Inom reservatsområdet finns endast en uppgift registrerad i forminnesarkivet (raä Gräsö 86). Det är en förlisningsuppgift om ett segelfartyg i trä, en kutter, som förliste genom strandning på norra Örskär den 19 juli 1909.

Värden för friluftslivet

Örskär bedöms ha mycket höga värden för friluftslivet. Reservatet erbjuder besökaren tillgång till långa oexploaterade stränder och det öppna havet. Stränderna utgörs till stora delar av mjuka, flacka och lättvandrade klippor och goda badmöjligheter finns främst i de östra delarna. Även öns inre delar bedöms vara attraktiva för friluftslivet. Ön är lättvandrad och omväxlande. Inom ett relativt begränsat område kan man få uppleva flera naturtyper, allt från gamla naturskogsliknande barrskogar, örtrika blandskogar, olika slags våtmarker och gamla öppna och välbevarade kulturmiljöer.

I anslutning till Örskärssund finns parkeringsplatser, reservatsskyltar och information om reservatet. Även på Örskär finns reservatsskyltar, information om reservatet och flera vandringsleder inom reservatet. Strax utanför reservatet, vid fyren, finns vandrarhem, sanitära anläggningar och fik, samt information om reservatet. Där finns även rastplats och grillplats. Det finns även en rastplats med eldstad vid Alarängsstugan.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för ÖRSKÄR

2009-08-19

BILAGA 1
14(32)

Dnr. 511-8642-08
Dossier: 0382-02-021

Prioriterade bevarandevärden

Markslag och naturtyp:	våtmarker, primärskog, kalkbarrskog, ängsmark, strandäng, grunda stränder och vikar (laguner),	
Strukturer:	öppna gölar, gamla barrträd, solexponerad tall och död ved,	
Växt-, svamp- och djursamhällen:	groddjur och iglar, fåglar, fjärilar, vedskalbaggar, kärlväxter, ängssvamp.	
Arter:	<i>Arenaria interpres</i>	roskarl
	<i>Ficedula parva</i>	mindre flugsnappare
	<i>Haliaeetus albicilla</i>	havsörn
	<i>Picoides tridactylus</i>	tretåig hackspett
	<i>Sterna arctica</i>	silvertärna
	<i>Tetrao urogallus</i>	tjäder
	<i>Hirudo medicinalis</i>	blodigel
	<i>Rana lessonae</i>	gölgroda
	<i>Triturus cristatus</i>	större vattensalamander
	<i>Acompsia subpunctella</i>	strandveronikemal
	<i>Coleophora dianthi</i>	nejliksäckmal
	<i>Maniola jurtina</i>	slåttergräsfjäril
	<i>Melicta cinxia</i>	ängsnätfjäril
	<i>Nothorhina punctata</i>	reliktbock
	<i>Epipactis palustris</i>	kärrknipprot
	<i>Hygrocybe quieta</i>	luktvaxskivling
	<i>Microglossum olivaceum</i>	olivjordtunga
Friluftsliv:	naturupplevelse	

Beskrivning av byggnader

1. Inom reservatet finns sammanlagt 7 ängslador. Vid nästan alla gamla slåtterängar finns det gamla ängslador eller rester av gamla ängslador. Några av dem är i mycket dåligt skick. Ängsladan vid Maren och Ramsviksåkern har prioriterats för att bevaras långsiktigt, genom att de har ställts i ordning och hålls efter.
2. Vid Maren finns ett gammalt torp med tillhörande bodar. Torpet hyrs ut permanent till privata sommargäster.
3. Vid Alarängsviken finns en liten stuga med tillhörande dass och bod. Stugan används för uthyrning genom vandrarhemmet och är därför tillgänglig för allmänheten.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för ÖRSKÄR

2009-08-19

BILAGA 1
15(32)

Dnr. 511-8642-08
Dossier: 0382-02-021

Intressen för allmänheten

Reservatet har begränsad tillgänglighet för allmänheten. För att ta sig till Örskär åker man först till Öregrund och därefter bilfärja över till Gräsö. På norra Gräsö, vid hamnen vid Örskärssund, avgår under sommartid en passbåt två gånger om dagen till Örskär. Man måste förbeställa turer med passbåten till Örskär. Det går även bussar från Öregrund till Örskärssund.

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 -19 52 01 E-POST: lansstyrelsen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för ÖRSKÄR

2009-08-19

BILAGA 1
16(32)

Dnr. 511-8642-08
Dossienr: 0382-02-021

Referenser

Publicerade skrifter

- Artdatabanken: Artfaktablad. ArtDatabanken, SLU.
- Björklund, J-O. 2005: Örskår – Fjärilsinventering sommaren 2004. Länsstyrelsen i Uppsala & Upplandsstiftelsen 2005.
- Brunberg, A-K. & Blomqvist, P. 1998: Vatten i Uppsala län 1997. Upplandsstiftelsen, rapport nr. 8 1998.
- Gärdenfors, U. (ed.) 2005. Rödlistade arter i Sverige 2005 - The 2005 Red List of Swedish Species. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Länsstyrelsen i Uppsala län, 1986: Inventering av våtmarker i Uppsala län. 1. Rapport och bearbetning.
- Länsstyrelsen i Uppsala län, 1987: Naturvårdsprogram för Uppsala län. 1. Värdefulla områden för naturvård och rörligt friluftsliv. Medd. från planeringsavdelningen 1987 nr. 2.
- Länsstyrelsen i Uppsala län, 1994: Ekologiskt känsliga områden i Uppsala län (del av objekt 025). Meddelandeserien 1994 nr. 13.
- Länsstyrelsen i Uppsala län, 1997: Kulturmiljöer i Uppsala län. Områden av riksintresse. (del av objekt 65) Meddelandeserien 1997 nr. 13.
- Naturvårdsverket. 1991: Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv –beskrivningar (del av objekt C18). Rapport 3771.
- Naturvårdsverket. 1992: Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv –beskrivningar (del av objekt C18). Rapport 4037.
- Nitare, J. (ed.) 2000. Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.
- Nordiska ministerrådet, 1984.: Naturgeografisk naturindelning av Norden.
- Rosenfeld, C., Rosenfeld, J. & Sanner, B. 1972: Örskår – vegetation och flora. Uppsats vid Växtbiologiska institutionen, Uppsala universitet, 1972.
- Skogsstyrelsen, Skogens pärlor, tillgänglig på <http://karta.svo.se/>, citerad 15/5 2005.
- Skärgårdestiftelsen, 1981: Skötselplan för naturreservatet Örskår.

Opublicerade skrifter

Riksantikvarieämbetet, 1980: Fornlämningsregister.

Kartmaterial

Lantmäteriets digitala häradskarta.

Lantmäteriets ekonomiska karta från 1950-talet.

Muntliga uppgifter

Gillis Aronsson, Upplandsstiftelsen

Jan-Olof Björklund, entomolog

Per Matsson, Örskår, tillsynsman, Skärgårdsstiftelsen

Petter Haldén, ornitolog, Örskår

Torbjörn Fagerström, botaniska inlägg, Örskår

Övriga

Sveriges geologiska undersökning

Upplands Ornitologiska Förening

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för ÖRSKÄR

2009-08-19

BILAGA 1
17(32)

Dnr. 511-8642-08
Dossier: 0382-02-021

PLANDEL

Övergripande skötsel

Kommentarer angående prioriterade arter: Särskild åtgärdsplan bör skrivas för gölgröda, inför eventuell restaurering av vissa lekplatser. Eventuella åtgärder som kan behövas göras till stöd för andra prioriterade, hotade eller sällsynta arter får och bör också göras inom reservatet. Det är inte alltid fastställt hur frekvent de prioriterade arterna förekommer inom skötselområdet. Därför kan man i dagsläget inte alltid precisera "gynnsamt tillstånd" eller bevarandemål för arterna, annat än att de ska finnas kvar inom skötselområdet på lång sikt. Mål har fastställts för de prioriterade arternas substrat (som även utgör livsmiljöer för andra missgynnade arter inom området). Mer mätbara mål för prioriterade arter kan utformas vid sidan av skötselplanen, när man får mer kunskap.

Skötsel genom bete: Då denna skötselplan upprättas finns inget bete av skogsområden eller gamla inägor. Nästan hela reservatet bär dock spår av tidigare hävd och skogsbete. Under några år betades ön med får, vilket hade en negativ effekt på flora och fauna på örtrika ängar. Skötselplanen lägger inga hinder för bete men där det finns en värdefull örtrik ängsflora eller strandängsflora bör det eventuella betet ske sent under säsongen, genom efterbete, när de flesta örter fröat av sig.

Forn- och kulturlämningar: Forn- och kulturlämningar ska bevaras och får lyftas fram genom skötselinsatser i form av röjningar etc.

Beskrivning, bevarandemål och föreskrifter för skötsel

Reservatet har delats upp i 5 skötselområden. För avgränsning av områdena A-E, se skötselområdeskarta, bilaga C.

Bevarandemål märkta med asterix (*), är även upptagna i bevarandeplanen för Natura 2000-området Örskär.

./C

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för ÖRSKÄR

2009-08-19

BILAGA 1
18(32)

Dnr. 511-8642-08

Dossier: 0382-02-021

Skötselområde A: Gammal skog med insprängda våtmarker och igenväxande inägor – ca 260 ha

Beskrivning: Skötselområdet domineras av gamla hällmarkstallskogar med gamla och senvuxna tallar. Det äldre trädskiktet är oftast ganska glest eftersom skogen tidigare användes för plockhuggning och skogsbyte. När betet upphörde blev skogen sakta tätare, genom naturlig föryngring av främst tall och gran. På de lite rikare moränstråken och i slänter och svackor finns även örtrika blandskogar som bär tydliga spår av äldre tiders skogsbyte och skogen är luckig med gamla spärrgreniga träd. Floran är i sådana bestånd rik och kalkgynnad med till exempel slankstarr, lundskafting, sårläka, myskmadra, tvåblad och skogsknipprot.

Det finns många smågölar, öppna hällkar, kärr och våtmarker i skog och hällmarker. Några våtmarker är påverkade av dikning. Många av våtmarkerna är igenväxande, medan andra fortfarande är helt eller delvis öppna och har en typisk myrvegetation. Flera våtmarker är omväxlande med både fattiga och intermediära partier med främst vitmossa, vattenklöver, silesår, vitag, pors och skvattram. Det finns ofta rikare partier även i dessa kärr och några enstaka rikkärr med bland annat korvskorpionmossa, majviva och ängsnycklar. De flesta våtmarker på ön, både intermediära och rika, har en kraftig igenväxning av vass, sannolikt främst på grund av upphört hävd. Flera lekplatser för gölgroda håller på att växa igen med vass.

På många ställen, bland annat vid de myrar som tidigare slåtrats, finns gamla inägor som numera är mer eller mindre under igenväxning. Gamla spärrgreniga träd och buskar och döende eller döda grova gamla enar vittnar om att dessa marker tidigare har

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 - 19 52 01 E-POST: lansstyrelsen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

Skötselplan för
ÖRSKÄR

2009-08-19

Dnr. 511-8642-08
Dossier: 0382-02-021

varit betydligt öppnare. Det yngre, igenväxande trädskiktet utgörs ofta av lövrika blandskogar med t.ex. asp, björk, al, gran och tall.

Bevarandemål: Skog- och myrmosaik. Gammal tall- och blandskog samt gamla betespräglade skogar. Lövrika successionsskogar på igenväxande inägor. Myrar med typisk myrvegetation och om möjligt med delvis återställd hydrologi.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Arealen naturlig gammal barr- och blandskog bevaras. Av denna ska arealen västlig taiga (9010) vara minst 230 ha och arealen skogsbete med nötkreatur (trädklädd betesmark, 9070) bör om möjligt vara minst 8 ha*.
- Arealen öppna myrar bevaras och bör enligt bevarandeplanen vara ca 6,5 hektar. Trädskiktets krontäckning bör vara högst 30% och hydrologin bör om möjligt vara ostörd eller återställd.
- Arealen övrig skogbevuxen myr bevaras.*
- De hydrologiska betingelserna blir naturligare i prioriterade områden.
- Arealen lövrika successionsskogar på igenväxande inägor är ca 5 hektar.
- Andelen gamla, grova eller senvuxna träd bevaras eller ökar.
- Andelen död ved ökar och relationen död/levande ved bör på sikt vara minst 1/5.
- Populationer av typiska arterna för prioriterade naturtyper och strukturer (förekommande inom skötselområdet) är livskraftiga. Särskild prioritet ges åt prioriterade arter samt arter som omfattas av Natura 2000 och arter med åtgärdsprogram.
- Minst 4 rödlistade arter knutna till gamla och grova träd och/eller död ved ska kunna påträffas årligen, t.ex. signalarter bland vedsvampar, lavar och vedlevande insekter.
- Gölgrödans, blodigelns och vattensalamanderns tillstånd är stabila inom uppföljningsperioden och ökar sina utbredningsområden på sikt.

Skötselåtgärder: Restaurering:

Hydrologi: Diken som dränerar våtmarker inom reservatsgränserna bör läggas igen, genom att anlägga enkla dämmen på lämpliga ställen. Dikena läggs igen under förutsättning att det inte påverkar inägomarken.

Skogsbete: Möjligheterna att anlägga skogsbete med nötkreatur utreds i lämpliga skogsmiljöer, i första hand kring skogarna vid Maren. Stängsling av betesmark och viss restaurering av betesmarken kan behövas.

Åtgärder för att gynna prioriterade arter:

2009-08-19

Dnr. 511-8642-08

Dossier: 0382-02-021

En enkel åtgärdsplan bör skrivas för gölgroda, inför eventuell restaurering av vissa lekplatser.

Restaurering av våtmarker: Våtmarker får restaureras om det behövs för att bevara hotade eller prioriterade arter. Vid behov försiktig röjning av större uppslag av vass, sly och annan igenväxningsvegetation, i första hand i sådana kärr som hyser större vattensalamander, blodigel och/eller gölgroda.

Frihuggning: Då det finns höga naturvärden knutna till det äldre trädskiktet, bör gamla värdefulla träd som trängs av yngre träd frihuggas.

Löpande:

Skogsbete: Om möjligt, kontinuerligt bete i skogsbetesmark.

Våtmarker: Återkommande röjning och vasslåtter får göras efter behov, för att bevara hotad eller prioriterad art. Vid behov även röjning av sly för att bevara öppna våtmarker.

Åtgärder för att gynna gamla träd: Röjning vid behov, kring eventuellt friställda och värdefulla gamla träd.

Skötselområde B: Inägor och kulturmarker, delvis igenväxande - ca 6 ha

Beskrivning: Skötselområdet består av flera delområden. Vid Maren, Ramsvikså kern och Björkhagen finns inägor som fortfarande är öppna och sköts genom hävd. De har kvar sin ursprungliga kulturprägel, med små f.d. åkerplättar, ängsmarker och lundartade bryn med gamla spärrgreniga träd, hamlade träd och buskar. Här finns även kulturlämningar i form av gamla hölador, odlingsrösen, och stenmurar. När betet upphörde på 1950-talet lämnades markerna för igenväxning. Hävden återupptogs i början av 1970-talet av Skärgårdsstiftelsen. Syftet med slåttern i reservatet har främst varit att hålla några kulturmarker öppna och slåtter har skett

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för ÖRSKÄR

2009-08-19

BILAGA 1
21(32)

Dnr. 511-8642-08
Dossier: 0382-02-021

genom slaghack. Eftersom slåtter med slaghack ger en gödseleffekt, dominerar främst konkurrenskraftiga gräs och örter de friska och fuktiga markerna. På torrare mark finns däremot fortfarande en hävdgynnad och artrik flora med bland annat svartkämpar, majviva (vid Maren), darrgräs, vårbrodd, gullviva, jungfrulin, mandelblomma och vildlin samt flera arter vaxskivlingar. Här återfinns även flera hävdgynnade fjärilar, bland annat ängsnätfjäril.

Bevarandemål: Bevarade kulturmiljöer med örtrika ängsmarker och torrbackar med hävdgynnad flora samt luckiga bryn och backar med buskar, spärrgreniga träd och hamlade träd. Väl skötta kulturlämningar i form av hölador, åkerrösen och stenmurar.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Arealen bevarade kulturmiljöer uppgår till minst 5 hektar.
- Krontäckning av träd- och buskar är mindre än 25%.*
- Kulturlämningar är välskötta och fria från igenväxningsvegetation.
- Om möjligt ska arealen väl hävdad slåttermark uppgå till minst 3,5 ha*. Denna slåttermark ska vara väl hävdad så att ingen skadlig ansamling av förna sker.
- På sikt förekommer på slåttermarken ingen igenväxningsvegetation och inte heller negativa indikatorer (t.ex. hundäxning, grenrör, vitgröe, örnbräken, brännässla, hundkex och älgört) med mer än högst 5% täckning.*
- Populationer av de i objektet förekommande typiska arterna för hävdad slåttermark, är livskraftiga. Särskild prioritet ges åt prioriterade arter, arter som omfattas av Natura 2000 och arter med åtgärdsprogram.
- Minst 10 typiska arter för slåtteräng ska kunna påträffas årligen, t.ex. hävdgynnade kärlväxter, ängssvampar och fjärilar.
- Ängsnätfjäril ska kunna återfinnas årligen.

Skötselåtgärder: Restaurering:

Frihuggning: Då det finns höga natur- och kulturvärden knutna till det äldre träd- och buskskiktet, bör gamla, värdefulla träd som trängs av yngre träd frihuggas.

Öppethållande: Återskapa luckiga bryn och backar med friställda gamla och värdefulla träd och buskar. Ta bort yngre träd, t.ex. unga, gallrade tallbestånd, som inte passar in i landskapsbilden. Ta bort eventuell vedartad igenväxningsvegetation, främst yngre granar och invandrande lövuppslag. Kulturlämningar hålls välskötta och fria från igenväxningsvegetation.

Efterbete: Förbered beteshagar och stängselgenomgångar, om

2009-08-19

Dnr. 511-8642-08
Dossienr: 0382-02-021

efterbete är möjligt.

Skötsel av diken: Underhållsrensningar med handredskap eller motsvarande teknik, får göras vid brotrummor. Gamla handgrävda diken får underhållas genom rensning med handredskap eller motsvarande teknik, om det behövs för att underlätta slåtter.

Löpande:

Hävd genom slåtter och/eller efterbete: Slåtterytor slåtrats sent på säsongen (t.ex. under augusti månad), med skärande redskap och skörden ska bortföras från ängsmarken. Sådan slåtter bör ske minst vartannat år. Om möjligt, regelbundet sent efterbete (åtgärden gynnar bl.a. typiska arter och hotade arter knutna till slåtterängar, t.ex. ängsnätfjäril). Eventuellt så kan utvalda ytor växelvis vissa år undantas från slåtter och efterbete för att blommande örter ska hinna fröa av sig ordentligt samt fungera som nektarresurs för fjärilar och andra insekter.

Åtgärder för att gynna gamla träd: Fortlöpande röjning kring friställda gamla träd och av främst vedartad igenväxningsvegetation.

Skötsel av kulturlämningar: Vid behov röjning av igenväxningsvegetation på och kring kulturlämningar, t.ex. åkerrösen, stenmurar och ängslador.

Skötselområde C: Träsket – ett extremrikkärr med värdefull flora – ca 0,7 ha

Beskrivning: "Träsket", är enligt uppgifter det enda extremrikkärret på ön, med typiska rikkärrsarter så som korvskorpionmossa, älvväxing, klubbstarr, majviva, ängsnycklar och kärrknipprot m.fl. Kärret har tidigare hävdats genom slåtter. Numera sker en igenväxning av vass och vedartad vegetation, främst ung tall.

Kärret har flera uppstickande hållar och sannolikt ganska grunda

2009-08-19

Dnr. 511-8642-08
Dossier: 0382-02-021

torvlager som är känsliga för uttorkning. En kraftledning som passerar kärret har sannolikt en hydrologisk påverkan. Kärret är i vissa delar även påverkat av körskador.

Bevarandemål: Extremrikkärr med värdefull rikkärrsvegetation och om möjligt med delvis återställd hydrologi.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Arealen rikkärr ("rikkärr, 7230") bör vara minst 0,5 ha*.
Träskiktets krontäckning bör vara högst 30% och hydrologin bör vara så ostörd som möjligt.
- Populationer av de i objektet förekommande typiska arterna för rikkärr, är livskraftiga. Minst 10 typiska arter för rikkärr ska kunna påträffas årligen.

Skötselåtgärder: Restaurering:

Restaurering: Extremrikkärret får restaureras om det behövs för att bevara hotade eller prioriterade arter. Vid behov röjning av större uppslag av vass, sly, ung tall och annan igenväxningsvegetation. Vid sådana åtgärder ska allt borttaget ved, ris och vass tas bort.

Löpande:

Hävd genom slåtter och/eller efterbete: Vid behov röjning och eller slåtter för att bevara typiska rikkärrsarter.

Slåtterytor slåtrats sent på säsongen (t.ex. under augusti månad), med skärande verktyg och skörden ska bortföras från ängsmarken. Om möjligt, regelbundet sent efterbete. Eventuellt så kan utvalda ytor växelvis vissa år undantas från slåtter och efterbete för att blommande örter ska hinna fröa av sig ordentligt samt fungera som nektarresurs för fjärilar och andra insekter.

Hydrologi: Körskador på våtmarken ska undvikas.

Skötselområde D: Hav med skär och öar, stränder och laguner – ca 215 ha

Beskrivning: Skötselområdet utgörs av hav med vågexponerade klippstränder, öar och skär samt laguner och strandängar. Stränderna utgörs till stora delar av flacka, starkt exponerade och därför nästan kala klippstränder. I de nordvästra delarna sluttar stränderna brant ned, medan de sydöstra delarna har grunda klippstränder med uppstickande grynnor och skär. Björskärsskathällarna utanför öns sydostligaste udde är en samling vind- och vågexponerade, i stort sett helt kala skär på ganska grunt vatten. Undervattensvegetationen längs de exponerade klipporna utgörs främst av blåstång och i vattenbrynet fintrådiga alger som grönslick, brunslick och ullsläke. På öns östra sida finns några grunda, delvis avsnörda havsvikar. Dels Oxen i nordöst, samt vid Svartglo och Alarängsviken. Dessa är exempel på laguner, dvs havsvikar som är helt eller delvis avsnörda från havet genom t.ex. trösklar eller tät vegetation som begränsar vattenutbytet. De tre vikarna är exempel på laguner i ett ganska tidigt stadium av avsnörning (så kallade flador). Bottnarna täcks här mestadels av mjukare sediment och vegetationen består till stor del av trådnate, borstnate och kransalger. Längs Alarängsvikens stränder växer rikligt med vass, blåsäv och havssäv och även klibbal börjar växa här. Lagunerna är, eller kan genom landhöjningen bli, viktiga lekplatser för gölgroda. Flera viktiga lekplatser håller på att växa igen med vass och åtgärder kan behöva göras för att bevara och gynna gölgrodan, vattensalamander och blodigel. Genom till exempel vasslätter, kan igenväxningen minskas och småvatten kan bevaras öppna.

Havsstrandängar är lågvuxna gräsmarker som delvis hålls naturligt öppna genom isnötning och tidvis översvämning med saltvatten.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för ÖRSKÄR

2009-08-19

BILAGA 1
25(32)

Dnr. 511-8642-08

Dossier: 0382-02-021

Sannolikt behövs dock en regelbunden hävd för att strandängarna på sikt inte ska växa igen med till exempel vass och al. Smala zoner med havsstrandängar finns framför allt utmed Alarängsviken. Mindre strandängspartier finns även på flera ställen utmed den östra stranden, bland annat vid Svartglo och utmed Björskärskathällarna. Strandängarna har en typisk flora för havsstrandängar med bland annat salttåg, havssälting, ormtunga, gulkämpar, strandkrypa, strandveronika, strandaster och slätterblomma. Här finns även en intressant fjärilsfauna, med bland annat den sällsynta strandveronikamalen. Dessa strandängar har tidigare hävdats åtminstone genom bete och möjligen slätter. För att det speciella växt- och djurlivet ska kunna bevaras på sikt kan det vara nödvändigt med åtgärder som håller igenväxningsvegetationen borta, till exempel återkommande röjningar och/eller hävd med slätter och/eller bete.

Inom skötselområdet finns även mindre lokaler med örtrika torrängspartier med en rik flora och fjärilsfauna. På en torräng vid Alarängsviken har den hotade nejlikesäckmalen påträffats. Denna art är knuten till torrbackar med backnejlika. Flera andra sällsynta fjärilar som är knutna till torrbackar påträffas vid denna torräng, bland annat klipparvmal och tvillingsmåstävmal. Lokalen är under igenväxning med bl.a. en och tall.

Bevarandemål: Naturlig landhöjningssuccession.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Arealen ”skär och små öar” (1620) ändras inte annat än till följd av den naturliga landhöjningen*.
- Arealen ”laguner” (1150) ändras inte annat än till följd av den naturliga landhöjningen*. Arealen vass bör inte öka påtagligt i dessa och täckningsgraden flytande trådalger bör inte överstiga 30%.
- Arealen havsstrandäng (1630) bevaras*. På dessa bör ingen igenväxningsvegetation förekomma och övriga träd och buskar som inte är av igenväxningskaraktär bör ha högst 5% täckning.*
- Populationer av typiska arter för prioriterade naturtyper och strukturer (förekommande inom skötselområdet) är livskraftiga. Särskild prioritet ges åt prioriterade arter samt arter som omfattas av Natura 2000 och arter med åtgärdsprogram.
- Minst 10 typiska arter för havsstrandängar ska kunna påträffas årligen.
- Minst 10 typiska arter för örtrika torrbackar ska kunna påträffas årligen på lokaler värdefulla för prioriterade och hotade fjärilar, t.ex. hävdgynnade kärlväxter, ängssvampar och fjärilar.

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 -19 52 01 E-POST: lansstyrelsen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

2009-08-19

Dnr. 511-8642-08
Dossier: 0382-02-021

- Gölgradans, blodigelns och vattensalamanderns tillstånd är stabila inom uppföljningsperioden och ökar sina utbredningsområden på sikt.

Skötselåtgärder: Restaurering & löpande:

Hydrologi: Diken som dränerar laguner eller våtmarker inom reservatet bör läggas igen, genom att anlägga enkla dämmen på lämpliga ställen. Dikena läggs igen under förutsättning att det inte påverkar inägomarken.

Åtgärder för att gynna prioriterade arter:

En enkel åtgärdsplan bör skrivas för gölgröda, inför eventuell restaurering av vissa lekplatser.

Laguner och andra öppna gölar och hållkar m.m: Vid behov försiktig röjning av större uppslag av vass, sly och annan igenväxningsvegetation, i första hand i sådana kärr som hyser större vattensalamander, blodigel och/eller gölgröda.

Havsstrandängar: Vid behov (om igenväxningsvegetation tar över) slåtter och/eller efterbete med nötkreatur. Om efterbete är möjligt bör stängsel dras en bit ut i vattnet så att betesdjuren har möjlighet att hålla en blå bård öppen, innanför vassen. Vid behov röjning av buskar och småträd för att bevara större ljusöppna ytor. Några större buskar och träd ut mot havet kan sparas som vindskydd. Åtgärder utförs till förmån för typiska och hotade arter knutna till havsstrandängar.

Restaurering och skötsel av ängsmark och torrbackar: Rester av örtrika ängsmarker och torrbackar får restaureras om det behövs för att bevara hotade eller prioriterade arter, genom exempelvis röjning av igenväxningsvegetation, slåtter och/eller efterbete med nötkreatur. Torrängen vid Alarängsviken bör prioriteras i detta arbete.

Åtgärder mot mink för att hjälpa häckande sjöfågel att överleva, främst silvertärnekolonier, änder och vadare.

Skötselområde E: Friluftsliv

./D

(Se bilaga D för friluftsanordningarnas/-anläggningarnas läge.)

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för ÖRSKÄR

2009-08-19

BILAGA 1
27(32)

Dnr. 511-8642-08
Dossier: 0382-02-021

Beskrivning: Reservatet erbjuder besökaren tillgång till långa oexploaterade stränder och det öppna havet. Stränderna utgörs till stora delar av mjuka, flacka och lättvandrade klippor och goda badmöjligheter finns främst i de östra delarna. Ön är lättvandrad och omväxlande. Inom ett relativt begränsat område finns flera naturtyper, allt från gamla naturskogsliknande barrskogar, örtrika blandskogar, olika slags våtmarker och gamla öppna och välbevarade kulturmiljöer.

I anslutning till Örskärssund finns parkeringsplatser, reservatsskyltar och information om reservatet. Parkeringsplatsen är underdimensionerad och ofta fullbelagd. Detta är ett stort problem under högsäsong, då framkomligheten ofta är begränsad på grund av felparkerade bilar. Parkeringsplatsen är i stort behov av att utökas. Även på Örskär finns reservatsskyltar, information om reservatet och flera vandringsleder inom reservatet. Strax utanför reservatet, vid fyren, finns vandrarhem, sanitära anläggningar och fik, samt information om reservatet. Där finns även rastplats och grillplats. Det finns även en rastplats med eldstad vid Alarängsstugan.

Bevarandemål: Bevara ett för allmänheten attraktivt besöksområde, som stimulerar till naturupplevelser och ett aktivt friluftsliv. Reservatet ska ge allmänheten tillgång till en oexploaterad skärgårdsmiljö med det öppna havet, attraktiva stränder och badhållar, gamla skogar och kulturmarker m.m. Genom begränsade insatser underlättas besökarens möjligheter till naturupplevelser och friluftsliv. Friluftslivets intressen ska i huvudsak tillgodoses genom reservatets naturliga förutsättningar.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för ÖRSKÄR

2009-08-19

BILAGA 1
28(32)

Dnr. 511-8642-08
Dossier: 0382-02-021

- Informationsinsatser: En reservatsbroschyr ska finnas med information om reservatet. Väl underhållna reservatsskyltar vid parkeringsplatserna samt ytterligare några underhållna reservatsskyltar i reservatet.
- Parkeringsplatser: Vid Örskärssund ska finnas en väl underhållen och väl dimensionerad parkeringsplats.
- Vandringsmöjligheter: Stigar ska underlätta möjligheterna till naturupplevelser i reservatet utan att störa upplevelsen av vildmark.
- Rastplatser: Rastplatser bör finnas på välbesökta platser för att dels ge möjlighet till rast, vila och fika, i naturskön miljö.
- Gränsmarkeringen följer svensk standard, SIS 03 15 22.

Skötselåtgärder: Nyskapande:

- Kanalisering: Om behov uppkommer att kanalisera besökarna för att t.ex. undvika störning av störningskänsliga arter, eller boende, bör stigar anläggas för att undvika sådan störning.
- Rastplatser: Någon eller några rastplatser bör anläggas på välbesökta och lämpliga platser, men där konflikter med övriga bevarande intressen eller boende på ön undviks. Rastplatser bör ha bänkar eller stockar att sitta på, samt helst bord.
- Utredning av eldning: Inom reservatet råder eldningsförbud, men eftersom otillåten eldning ibland förekommer bör det utredas om eldplatser ska anläggas vid rastplatser för att undvika olämplig och otillåten eldning. Detta kräver dock ändring av reservatsföreskrifterna.
- Parkeringsplats: Parkeringsplatsen vid Örskärssund är ofta fullbelagd och bör om möjligt utökas.

Löpande:

- Städad och välhållen parkering.
- Underhåll av stig och spänger och eventuellt nyuppförda rastplatser och eldstäder.
- Rökning av rågängen. Förstärk målning på träd och underhåll av hörnstolpar.
- Byt ut skyltar vid behov.
- Tillsyn av anordningar.

Skötselområde F: Byggnader

Beskrivning: Inom reservatet finns sammanlagt 7 ängslador. Vid nästan alla gamla slåtterängar finns det gamla ängslador eller rester av gamla ängslador. Några av dem är i mycket dåligt skick. Ängsladan vid Maren och Ramsviksåkern har prioriterats för att bevaras

2009-08-19

Dnr. 511-8642-08
Dossier: 0382-02-021

långsiktigt, genom att de har ställts i ordning och hålls efter.

Vid Maren finns ett gammalt torp med tillhörande bodar. Torpet hyrs ut permanent till privata sommargäster. Vid Alarängsviken finns en liten stuga med tillhörande dass och bod. Stugan används för uthyrning genom vandrarhemmet och är därför tillgänglig för allmänheten.

Bevarandemål: Minst 2 ängslador bör underhållas och hållas vid gott skick. I första hand prioriteras de ängslador som ligger vid de ängsmarker som ska hävdas. Stugan med tillhörande byggnader vid Alarängsviken, ska hållas vid gott skick och användas för uthyrning, vandrarhem och korttidsboende, för allmänheten. Torpet vid Maren med tillhörande bodar ska underhållas och hållas vid gott skick.

Skötselåtgärder Löpande: Underhåll av ängslador och röjning runt dessa. Underhåll av stuga med tillhörande byggnader vid Alarängsviken. Övrigt: Övriga ängsladorna tillåts förfalla och stå kvar som kulturlämningar. Röjning runt dessa kulturlämningar får göras.

Bränder

Uppkomna bränder ska släckas. Efter en eventuell skogsbrand lämnas det brända området för fri utveckling. Död ved, såväl stående som liggande, lämnas på platsen. Undantag måste dock göras för åtgärder som är nödvändiga för människors säkerhet och framkomligheten längs stigar.

Inom reservatet råder eldningsförbud, men eftersom otillåten eldning ibland förekommer bör det utredas om eldplatser och rastplatser ska anläggas, för att undvika olämplig och otillåten eldning. Detta kräver dock ändring av reservatsföreskrifterna.

Vägar (inklusive vägdiken), stigar och ledningar

Befintliga körvägar (inklusive vägdiken), stigar och ledningar inom reservatet får underhållas. Nödvändiga röjningar i anslutning till dessa får utföras. Inom ramen för underhåll ingår även förnyelse av nya stigslingsor inom reservatet, om det behövs för att kanalisera besökarna så att konflikter med övriga bevarandebestånden undviks (t.ex. störning av störningskänsliga arter eller boende på ön).

Byggnader och andra anläggningar

Prioriterade ängslador och byggnader vid Maren och Alarängsviken får och bör underhållas och hållas vid gott skick.

Upplag m.m.

Tillfälliga upplag får upprättas av förvaltaren i samband med skötsel av området. Förvaltaren får även ställa upp manskapsbodar i samband med skötselinsatser.

Stängsel och staket

Stängsel får sättas upp i de skötselområden som ska betas. Stängslen ska försees med genomgångar där så behövs, t.ex. där stigar går genom betesområdet.

Rensning av diken

Flera våtmarker inom reservatet är påverkade av dikning. Rensning av diken bör ske endast i syfte att hindra försumpning utanför reservatet och bör utföras så att påverkan inom reservatet blir så liten som möjligt. En viss restaurering av hydrologin inom reservatet bör göras om den kan utföras utan att påverka mark utanför reservatet. Diken som dränerar våtmarker inom reservatet bör läggas igen, genom att anlägga enkla dämmen på lämpliga ställen.

Underhållsrensningar med handredskap eller motsvarande teknik får göras vid brotrummor. Gamla handgrävda diken i före detta åkrar och ängar får underhållas genom rensning med handredskap eller motsvarande teknik om det behövs för att underlätta slåtter. Se Skötselområde B, Skötselåtgärder.

Vassröjning

Flera viktiga lekplatser håller på att växa igen med vass och åtgärder kan behöva göras för att bevara och gynna gölgrödan, vattensalamander och blodigel. Genom till exempel vassslåtter, kan igenväxningen minskas och småvatten kan bevaras öppna.

Jakt och fiske

Jakt och fiske är inte reglerad i reservatsbeslutet och jakt och fiske får bedrivas i enlighet med gällande lagstiftning. Även om jakten inte är reglerad i reservatsbeslutet, bör skyddet av skogsfåglar vara prioriterat och jakt på t.ex. tjäder bör inte förekomma.

Befintliga jakttorn och siktgator får underhållas. Nya jakttorn och siktgator får dock ej uppföras utan Länsstyrelsens tillstånd.

Fauna- och floravård

Eventuella åtgärder som kan behövas göras till stöd för hotade eller sällsynta arter får göras inom reservatet.

Fornlämningar

Fornlämningar är skyddade enligt lagen om kulturminnen m.m. (SFS 1988:950). Åtgärder som rör fornlämningar ska ske i samråd med länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

Kulturlämningar

Åtgärder som rör kulturlämningar ska ske i samråd med länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för ÖRSKÄR

2009-08-19

BILAGA 1
31(32)

Dnr. 511-8642-08
Dossier: 0382-02-021

UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Förvaltaren ansvarar för dokumentation av förändringar inom reservatet, inklusive skötselåtgärder. Dokumentationen bör helst ske med både anteckningar och fotografier. Skötselåtgärderna ska följas upp för att kontrollera att de genomförda åtgärderna överensstämmer med bevarandemålen och så att status före och efter utförda skötselåtgärder dokumenteras.

UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL

Förvaltaren ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs varje år för:

- reservatsskyltar, stigar, spänger, eldstäder, bänkar, vedförråd och städning.

Förvaltaren ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs vart sjätte år för:

- Byggnader och gränsmarkeringar.

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs vart tolfte år för:

- Förekomst av prioriterade arter.

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs vart 18:e år för:

- Utbredning av naturtyper och förekomst av prioriterade strukturer.

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 - 19 52 01 E-POST: lansstyrelsen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för ÖRSKÄR

2009-08-19

BILAGA 1
32(32)

Dnr. 511-8642-08
Dossier: 0382-02-021

SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER

Skötselåtgärd	Prio	När	Skötselomr.	Finansiering
Utökning av parkeringsplats vid Örskärssund	1	Inom 3 år	E	Upplandsstiftelsen
Slåtter & bortförsel av gräs	1	Löpande, minst vartannat år	B (ev C & D)	Upplandsstiftelsen
Städning	1	Löpande	Alla	Upplandsstiftelsen
Röjning av vass och sly	2	Löpande	D	Upplandsstiftelsen
Uppföljning av skötselåtgärder	1	Efter åtgärd	Alla	Upplandsstiftelsen
Uppföljning av bevarandemål	1	Varje, vart 6:e, 12:e och 18:e år enligt ovan.	Alla	Skötselanslag och Upplandsstiftelsen
Åtgärder för gölgroda, vattensalamander och blodigel	1	Inom 7 år, eller efter behov	A & D	Upplandsstiftelsen
Minkjakt	1	Löpande	D	Upplandsstiftelsen
				Upplandsstiftelsen
Restaurering av Träsket	2	Inom 5 år	C	Upplandsstiftelsen
Slåtter Träsket	2	Om möjligt regelbundet efter behov	C	Upplandsstiftelsen
Åtgärder för att gynna strandängsarter	2	Inom 5 år	D	Upplandsstiftelsen
Åtgärder för att gynna värdefulla träd	2	Inom tio år	A & B	Upplandsstiftelsen
Restaurering av våtmarker, igenläggning av dränerande diken	2	Inom 10 år	A & D	Upplandsstiftelsen
Röj rågång	3	Vid behov	E	Upplandsstiftelsen
Stängsling	3	Om möjlighet till bete finns	A, B(ev C)	-
Bete	3	Om möjlighet finns	A, B(ev C)	-
Eventuell ny stig	3	Vid behov	E	Upplandsstiftelsen
Rastplats, ev. eldstad och vedförråd	3	Vid behov	E	Upplandsstiftelsen
Kulturlämningar	3	Löpande	B	Upplandsstiftelsen
Skyltar	3	Vid behov	E	Upplandsstiftelsen

BILAGOR

- A. Översiktskarta, skala 1:100 000
- B. Reservatskarta, skala 1:25 000
- C. Skötselområdeskarta, skala 1:20 000
- D. Friluftsanläggningar/-anordningar
- E. Byggnader

Bilaga A. Översiktskarta

Tillhör Länsstyrelsen i Uppsala län skötselplan

2009-08-13

511-8642-08

Naturreseptatet Örskär

Östhammar kommun

© Lantmäteriet 2005, Ur GSD-Översiktskartan ärende 106-2004/188C

0 800 1 600 3 200 4 800 6 400 Meters

1:100 000

 Reservatsgräns

Bottenhavet

Bilaga B. Reservatskarta

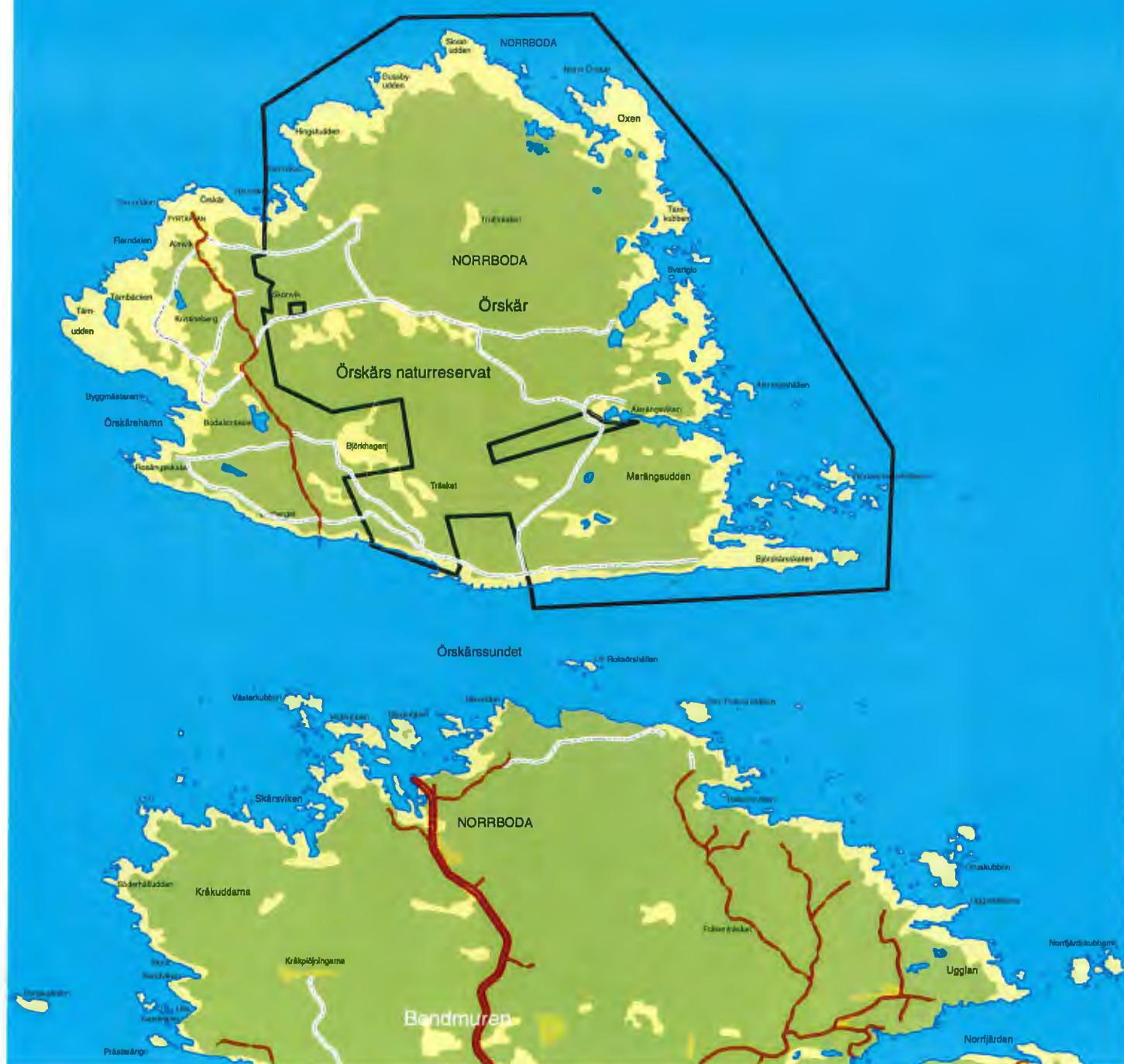
Tillhör Länsstyrelsen i Uppsala län skötselplan

2009-08-13

511-8642-08

Naturreseptet Örskär

Östhammars kommun

© Lantmäteriet 2005, Ur GSD-Fastighetskartan ärende 106-2004/188C

0 150 300 600 900 1 200
Meters

1:25 000

 Reservatsgräns

Bilaga C. Skötselområdekarta

Tillhör Länsstyrelsen i Uppsala län skötselplan

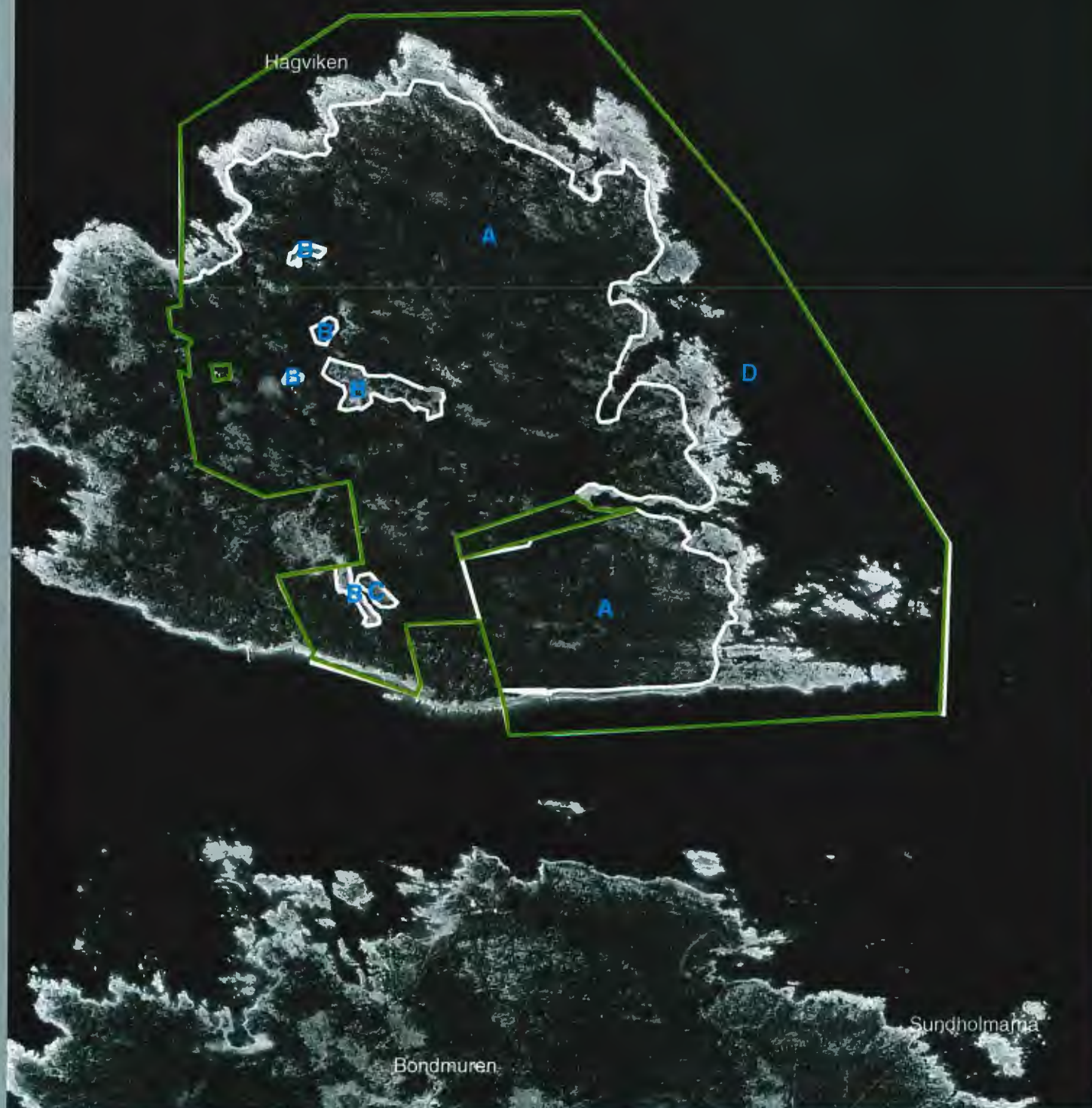
2009-08-13

511-8642-08

Naturreseptatet Örsjär

Östhammar kommun

Tämnaren

© Lantmäteriet 2005, Ur GSD-Ortofoto ärende 106-2004/188C

0 125 250 500 750 1 000
Meters

1:20 000

 Reservatsgräns
 Skötselområdesgräns

Bilaga D. Frilufsliv

Tillhör Länsstyrelsen i Uppsala län skötselplan
2009-08-13

511-8642-08

Naturreseptatet Örsjär

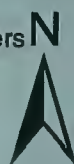
Östhammar kommun

© Lantmäteriet 2005, Ur GSD-Fastighetskartan 106-2004/188C

0 200 400 800 1 200 1 600 Meters

1:20 000

Gästhamn

Informationstavla

Toalett

Stigslinga

Reservatsgräns

Östhammar kommun

